

ИСТОРИЈА ВАТРОГАСТВА У СВЕТУ

Историја организованог гашења пожара датира од древног Египта , где су постојале ручне пумпе и задужена лица за гашење пожара.

Прве римске ватрогасне јединице које су значајне у историји креирао је Маркус Лициније Црасус. Маркус Лициније Црасус је рођен у богатој породици 115. године пре нове ере, и стекао огромно богатство кроз "ватру и пљачку". Један од његових најуноснијих послова се заснивао на чињеници да Рим није имао ватрогасну службу. Црасус је попунио ту празнину, стварајући сопствену ватрогасну јединицу са 500 мушкараца која је хитро излазила на сваки пожар у Риму. По доласку на лице места ватрогасци нису ништа чинили док се њихов послодавац не погоди око цене својих услуга користећи невољу власника. Ако Црасус није могао добити задовољавајућу цену, његови људи нису почињали гашење већ су пуштали да све изгори. А потом је Црасус нудио да згариште купи за делић његове вредности. Император Августа је преузео основну идеју од Црасуса и на њој изграђује форму „ватрогасаца“ 6. године нове ере за борбу против пожара користећи „јединице са кофама“ које су имале и пумпе, куке, па чак и „рушиоце“ за рушење зграда како се пожар не би ширио. Ватрогасци су патролирали улицама Рима у циљу откривања пожара а служили су и као полицијске снаге. Временом јединица је нарасла на неколико стотина људи, спремних за гашење. Када би настао пожар, формирали би ланац до најближег извора воде и преносили воду кофама од руке до руке до места пожара.

Сам Рим је претрпео већи број озбиљних пожара, а пре свега пожар који се догодио у време Цирцус Максимуса 19. јула 64. године нове ере који је уништио две трећине Рима.

У Европи ватрогаство је био прилично рудиментарано све до 17. века. 1254, краљевским указом краља у Сент Луису у Француској се створио тзв ("Burgess Vatch"), који је омогућавао становницима Париза да оснивају сопствене снаге за обављање разних послова а између осталог за спречавање злочина и гашење пожара. После „стогодишњег рата“ Париз постаје највећи град Европе и као такав био је поприште неколико великих пожара у 16. веку. Као последица тога, краљ Чарлс IX формиране снаге задужује искључиво за спречавање злочина и гашење пожара.

Лондон је претрпео велике пожаре на 798, 982, 989, 1212 и изнад свега у 1666. Велики пожар у 1666 почео је у једној пекари и захватио је око 5 км² града, остављајући на десетине хиљада становника без крова над главом. Пре овог пожара у Лондон није имао организован систем заштите од пожара. Након тога, осигуравајућа друштва формирају приватне ватрогасне јединице за заштиту имовине својих клијената. Осигурање је својим јединицама дозвољавало да гасе пожаре у објектима који су осигурани. Кључни развој гашења пожара настао је у 17-ом веку са појавом првих ватрогасних возила. Употреба пумпи, почела је у Европи после 1500 (у Аугсбургу у 1518 и у Нирнбергу у 1657). Те пумпе су биле мале снаге веома кратког домета млаза и због недостатка црева. Немачки проналазач Ханса Хауш побољшава ручне ватрогасне пумпе стварањем усуног дела пумпе и додавањем одређеног броја црева. 1672, холандски проналазач Јан Ван дер Хеиден измислио је прво ватрогасно црево . Оно је било израђено од флексибилне коже са месинганим спојкама на сваких 15 метара што је и до данас остало као стандард за ватрогасна црева у континенталној Европи, док у Великој Британији стандарда дужина је била 23м или 25м. Највећи помак у развоју ватрогасних возила направио је Ричард Невсхам у Лондону 1725. Ова возила су могла да превозе и ватрогасце а пумпе су давале проток од 12 литара у секунди на удаљености од 36 метара од пумпе.

У Америци 1631 у Бостону је гувернер забранио дрвене димњаке и сламнате кровове. 1648 гувернер Амстердама именовано је четири мушкарца да раде као чувари од пожара. Они су били овлашћени да провере све димњаке и да кажњавају прекршиоце правила. Град Бургхерс именовано је осам угледних грађана да добровољно патролирају улицама ноћу носећи велике дрвени звечке и сигнализирајући пожар. 1736 Бенџамин Френклин оснива Удружење ватрогасних јединица у Филаделфији. Први амерички председник Џорџ Вашингтон је био добровољни ватрогасац у Александрији, Вирџинија. 1774, као члан-ветерана купио је нова ватрогасна кола и поклонио их свом граду. Пре грађанског рата америчка држава није имала своје ватрогасне јединице. Постојале су приватне ватрогасне јединице које су се такмичиле једна са другом која ће пре стићи и угасити пожара јер су осигуравајуће компаније то плаћале. Касније први пут се среће термин Ватрогасни дом као својеврсно место друштвеног окупљања гарађана у којем није било професионалних ватрогасаца који би добијали плату за гашење, већ су се средства која су уплаћивана на име гашења пожара ишла у Ватрогасни фонд

Први ватрогасне јединице у модерном смислу настале су у Француској у почетком 18. века. 1699, човек са комерцијалним идејама Франсоа ду ду Моуриез Периер (деда Француске револуције), затражио пријем код краља Луј XIV. Веома је био заинтересовани за изум Јан Ван дер Хеиден, и он је успешно показао краљу нове пумпе и успео да га убеди да му се одобри монопол израде и продаје ватрогасних пумпи широм Краљевине Француске. Периер је именован за командира ватрогасне јединице која је у Паризу основана 1716 године. Наредних година оснивају се ватрогасне јединице у свим већим француским градовима. У то време први пут се појавио садашњи израз „ватрогасац“ настао од француске речи „пумпер“ што у буквалном преводу значи пумпач. Прекретница настаје 11. марта, 1733 када француска влада доноси одлуку да ће интервенције ватрогасаца бити бесплатне. Ово је одлучено због тога што су становници увек чекали до последњег тренутка да позову ватрогасну јединицу како би се избегло плаћање накнаде, што је често било прекасно да се пожар угаси. Од 1750 па надаље, француске ватрогасне јединице постају паравојне јединице и добијају униформе. 1756 обавезну употребу заштитног шлема за ватрогасце наложио је краљ Луј XIV, али су се оне много година пре почеле примењивати на гашењу пожара.

Наполеону Бонапарту се приписује стварање првих "професионалних" ватрогасаца, познатијих као Sapeurs-Pompiers насталих од француске војске 1810 године под командом инжењерских снага

У Великој Британији након великог пожара у Лондону 1666 покренуте су промене које су поставиле темеље за организовање ватрогасне службе у будућности. У светлу великог пожара, Градско веће основало је прва „осигурања“ од пожара у 1667. Она су запошљавала ватрогасце у малим тимовима а обезбеђивана им је била униформа и обележја која су означавала којој компанији припадају.

Међутим, прва организована општинска ватрогасна јединице у свету основана је у Единбургу у Шкотској 1824. Следи Лондон у којем се оснива јединица 1832. 1. априла 1853 у Синсинатију, Охајо (САД) запослен је први ватрогасац са пуним радним временом и пуном платом. Та јединица је прва употребила парну машину за погон ватрогасних пумпи.

Прва парна машина за борбу против пожара са коњском вучом измишљена је 1829, али не и прихваћена у структурама ватрогасаца све до 1860. Мотор са унутрашњим сагоревањем у ватрогасна возила стигао је 1907, и израђен је у Сједињеним Америчким Државама